

RIS3 espezializazio-esparruen garapenaren analisia 2014-2018

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

innobasque

Berrikuntzaren Euskal Agentzia
Agencia Vasca de la Innovación

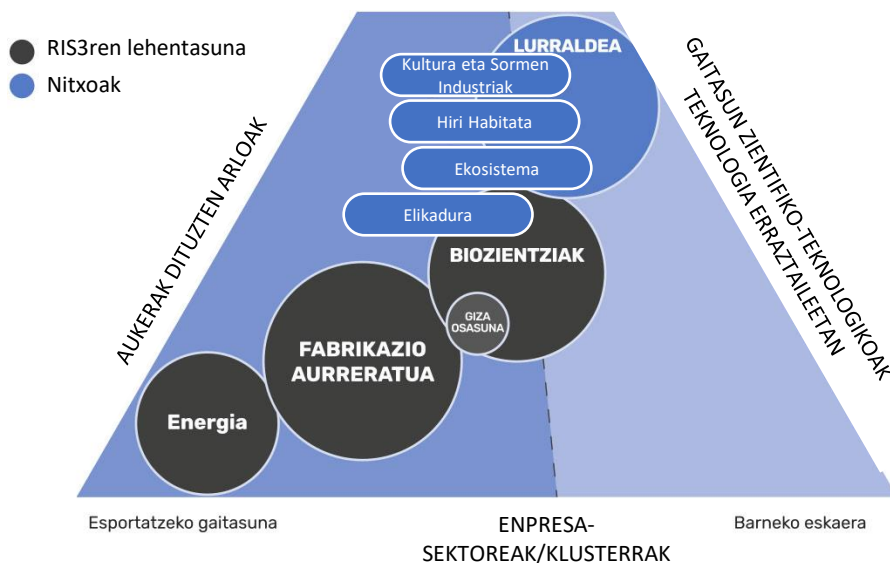
2020ko apirila

Aurkibidea

1. Sarrera
2. RIS3 esparruen laburpena eta ikuspegi orokorra
3. Makromagnitude nagusien bilakaera RIS3 esparruka
  1. Inbertsioak I+Gn
  2. Balio Erantsi Gordina
  3. I+Gren inbertsioaren intentsitatea Balio Erantsi Gordinarekiko
  4. Enplegua
  5. Esportazioak
4. Eranskinak: RIS3 esparru bakoitzaren esleipen sektoriala

RIS3 Euskadi ekonomia eraldatzeko estrategia bat da, eskura dauden baliabideak Euskadik enpresarako eta zientzia eta teknologiarako gaitasunak dituen I+G eta berrikuntzako lehentasunetan biltzen dituena

RIS3 = **R**esearch and **I**nnovation **S**trategies for **S**mart **S**pecialisation
Espezializazio Adimentsurako Estrategia

Dokumentu honek 2014an RIS3 martxan jarri zenetik Euskadik lehentasunetan eta aukera-nitxoetan izan duen espezializazioaren bilakaera aztertzen du

Euskadik espezializazio ekonomiko eta zientifiko-teknikoa handitu du RIS3 esparruetan

RIS3 esparruek pisu handiagoa dute aztertutako makromagnitude guztietan. RIS3 esparruen pisua ehuneko hauetan islatzen da:

- Euskadin I+G arloan egindako inbertsioaren **%72,1**
- Euskadiko ekonomiaren **%49,9** 2018an
- Euskadiko enpleguaren **%46,7** 2017an¹
- Euskadiko esportazioen **%98,7** 2018an

Lehentasun estrategikoek beren posizionamendua indartu dute, I+Gn inbertsiorik handiena duten esparru gisa, bai zifra absolutuetan (Euskadikoaren %66,6 zen 2018an) baita Balio Erantsi Gordinarekiko zifra erlatiboetan ere (Euskadiko %1,98 baino nabarmen altuagoa zen 2018an). Gainera, Fabrikazio Aurreratua eta Energia nabarmendu egiten dira nazioartekotze handia dutelako. Hain justu, bien artean Euskadiko esportazioen %92,4 osatu zuten 2018an.

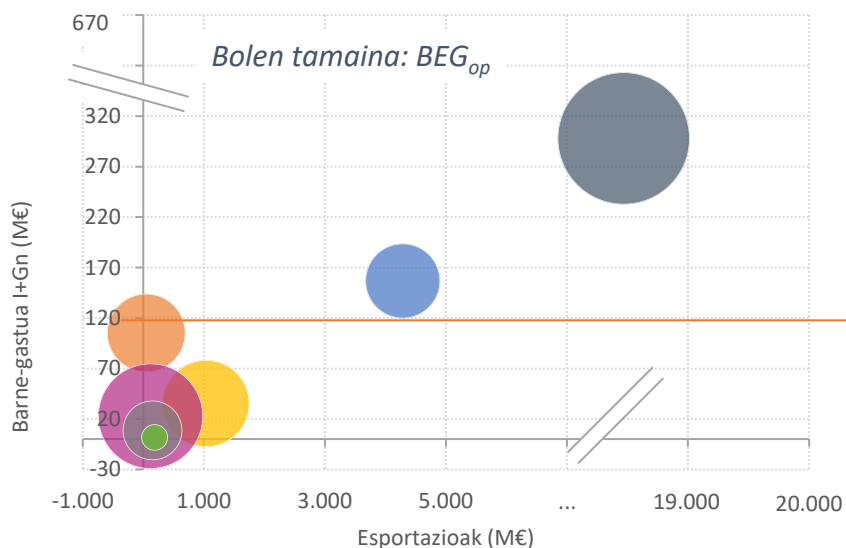
Aukera-nitxoek ere posizioa hobetu dute, baina I+G arloan inbertsio txikiagoak dituzte eta lurraldeari lotuago jarraitzen dute.

(1) Datuak eskuragarri dauden azken urtea.

Hiru lehentasun estrategikoek bere posizioa indartu dute eta, 2018an, I+G alorrean 120M€tik gorako inbertsioak dituzte

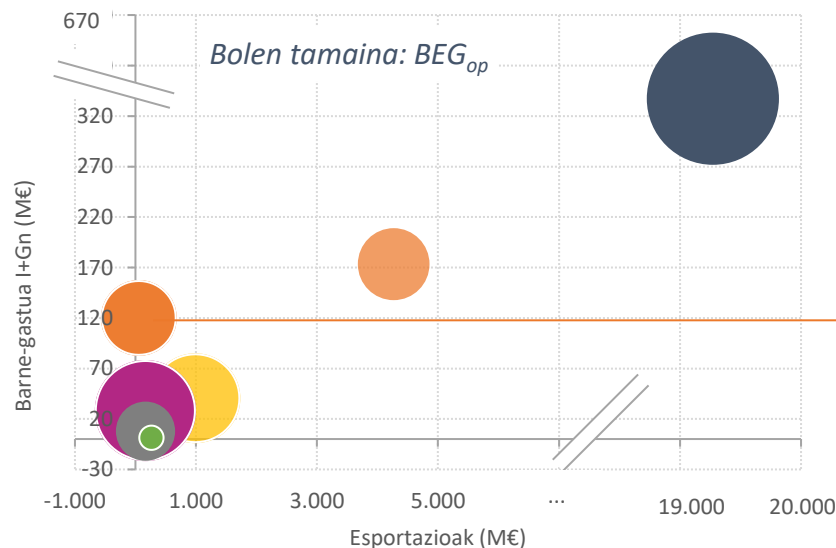
RIS3 esparruen eboluzioan I+Gn egin duten barne-gastua, esportazioan balioa eta BEG_{op} kontuan hartuta (M€; 2014-2018)

2014

- Fabrikazio Aurreratua
- Energia
- Biozientziak-Osasuna
- Elikadura
- Hiri Habitata
- KSI
- Ekosistemak

2018

- Fabrikazio Aurreratua
- Energia
- Biozientziak-Osasuna
- Elikadura
- Hiri Habitata
- KSI
- Ekosistemak
- Fabrikazio Aurreratua

Iturria: geuk sortua Eustaten I+G Estatistikako, Kontu Ekonomikoetako eta Kanpo-Merkataritzaren Estatistikako (KAMEE) datuak erabiliz.

Fabrikazio Aurreratuak eta Energiak jarraitu zuten nazioartekotasun maila altuena duten esparruak izaten, nahiz eta esportazioen balio-jaitsiera gertatu zen aztertutako azken tartean

Euskadik I+Gn egiten duen inbertsioa RIS3 esparruetan dago espezializatuta: horren adibide da **2018ko inbertsioaren %72,1** haietan kontzentratu izana (ikus hurrengo orrialdea). Datu hori 2014koa (%70,5) baino zerbait altuagoa da. Hori gertatzearen arrazoia da 2014-2018 tartean RIS3 esparruei lotutako **inbertsioa gehiago igo** egin zela (%13), Euskadiko inbertsio orokorraren aldean (%10).

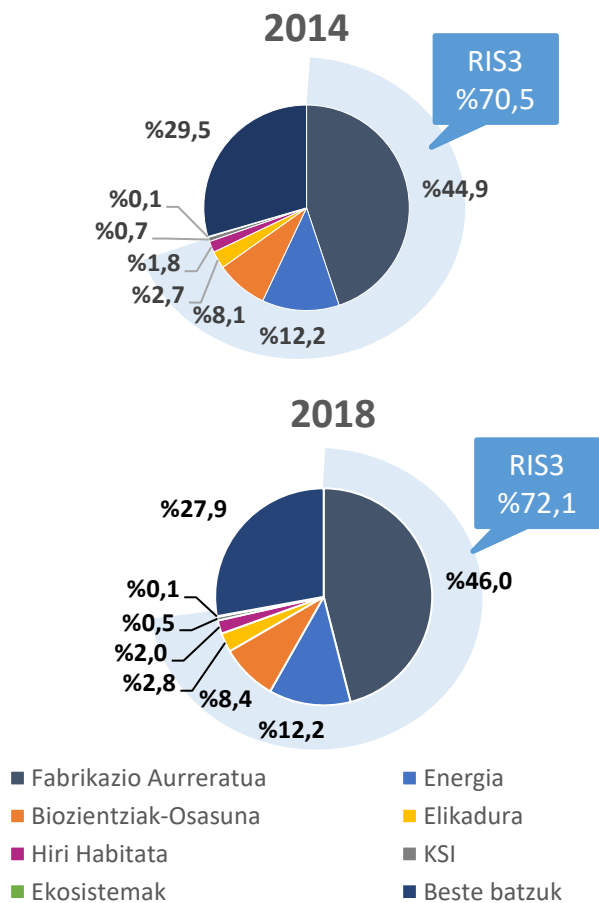
Lehentasun estrategikoek garrantzi handia dute, gero eta handiagoa, Euskadin I+Gn osotara egiten diren inbertsioetan: 2014an %65,2koa bazen, %66,6koa zen 2018an. Fabrikazio Aurreratuak eta Energiak urte horretan inbertsioen %50tik gora ziren.

Aukera-nitxoei dagokienez, **Elikadura** nabarmentzen da duen **pisu erlatiboagatik** (%2,8 2018an) eta **Hiriko Habitata** inbertsioen **bilakaera positiboagatik**, 2014-2018 tartean %25 ingurukoa izan baitu.

Kultura eta Sormeneko Industrien (KSI) eta **Ekosistemen** I+G inbertsioek jaitsiera arina izan dute termino absolutuetan.

RIS3 esparruak 2018an Euskadiko I+G inbertsioaren % 72,1 ziren; bilakaera nabari da 2014tik, orduan % 70,5 izan baitzen

I+Gren barne-gastuaren bilakaera RIS3 esparruka (k€, %; 2014-2018)

RIS3 esparruak	2014	2015	2016	2017	2018	Bilakaera
RIS3 guztira	909.117	906.186	939.976	998.534	1.026.783	+%12,9
Fabrikazio Aurreratua	578.659	561.490	577.930	626.711	655.017	+%13,2
Energia	156.808	162.472	170.559	168.703	173.461	+%10,6
Biozientziak-Osasuna	105.082	109.934	119.543	126.656	120.206	+%14,4
Elikadura	35.403	38.566	37.316	39.025	40.520	+%14,5
Hiriko Habitata	22.777	23.758	24.207	28.243	28.405	+%24,7
KSI	8.678	8.300	7.028	6.456	7.773	-%10,4
Ekosistemak	1.710	1.666	3.393	2.740	1.401	-%18,1
Beste batzuk	380.637	367.020	350.934	364.642	396.583	+%4,2
Euskadiko barne-gastua I+Gn	1.289.754	1.273.206	1.290.910	1.363.176	1.423.366	+%10,4

Iturria: geuk sortua Eustaten I+G Estatistikako datuak erabiliz.

Fabrikazio Aurreratuak eta Energiak inbertsioen % 50tik gora hartzen dute

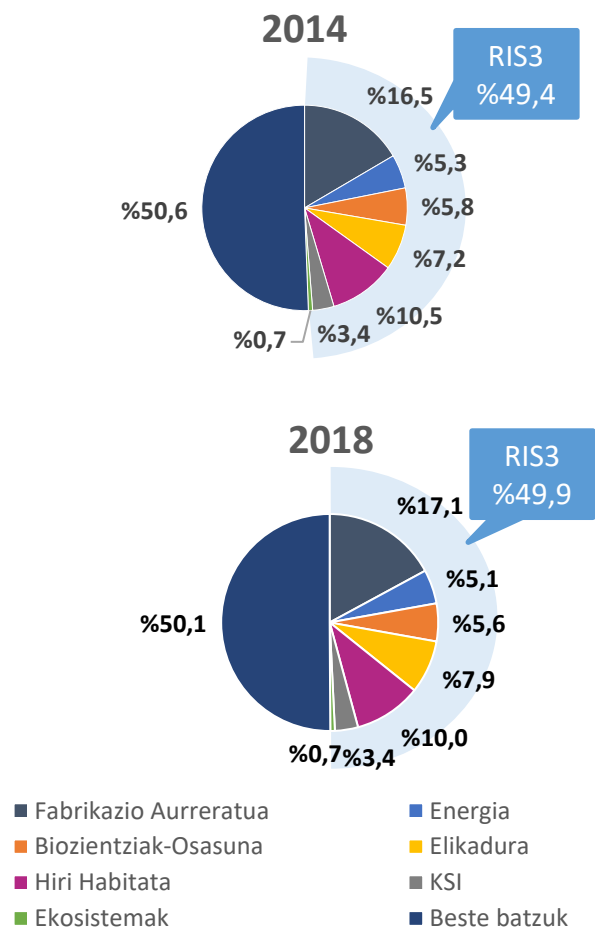
Euskadiko ekonomiaren ia erdia RIS3 esparruei lotuta dago (2018an %49,9, ikusi hurrengo orrialdea). Gainera, RIS3 esparruetako Balio Erantsi Gordinaren (BEG) **igoera azkarragoa** izan zen Euskadi osokoa baino 2014-2018 tartean (%16,9 eta %15,7, hurrenez hurren).

Azpimarratzekoa da **RIS3 esparru guztietako hazkunde ekonomikoa**, bai lehentasun estrategikoetan baita aukera-nitxoetan ere, 2014-2018 tartean. Hain justu, **Elikadurak, Fabrikazio Aurreratuak, Kultura eta Sormeneko Industriak (KSI) eta Ekosistemak Euskadiko ekonomian duten pisua handitu egin zen**. Azken bi horien pisuak %5 baino txikiagoa izaten jarraitu zuen.

RIS3 esparruek Euskadiko ekonomiaren ia erdia hartzen dute, eta gainera, beren BEG azkarrago hazi da Euskadikoa baino

BEG_{op}-ren bilakaera, RIS3 esparruka (k€, %; 2014-2018)

RIS3 esparruak	2014	2015	2016	2017	2018	Bilakaera
RIS3 guztira	29.494.323	30.518.536	31.725.096	32.903.703	34.482.962	+%16,9
Fabrikazio Aurreratua	9.875.687	10.282.978	10.772.440	11.253.846	11.813.573	+%19,6
Energia	3.180.759	3.431.623	3.550.111	3.412.787	3.503.898	+%10,2
Biozientziak-Osasuna	3.482.736	3.548.212	3.669.480	3.799.215	3.897.159	+%11,9
Elikadura	4.291.355	4.483.793	4.700.325	5.080.909	5.486.684	+%27,9
Hiriko Habitata	6.258.348	6.360.621	6.494.571	6.658.102	6.932.409	+%10,8
KSI	2.006.966	2.043.387	2.135.642	2.247.944	2.381.730	+%18,7
Ekosistemak	398.472	367.921	402.527	450.900	467.509	+%17,3
Beste batzuk	30.197.966	31.404.739	32.380.082	33.519.517	34.606.982	+%14,6
Euskadiko BEG _{op}	59.692.289	61.923.275	64.105.178	66.423.220	69.089.944	+%15,7
Euskadiko BPG _{mp}	66.378.235	68.496.577	71.239.291	73.697.375	76.808.704	+%15,7

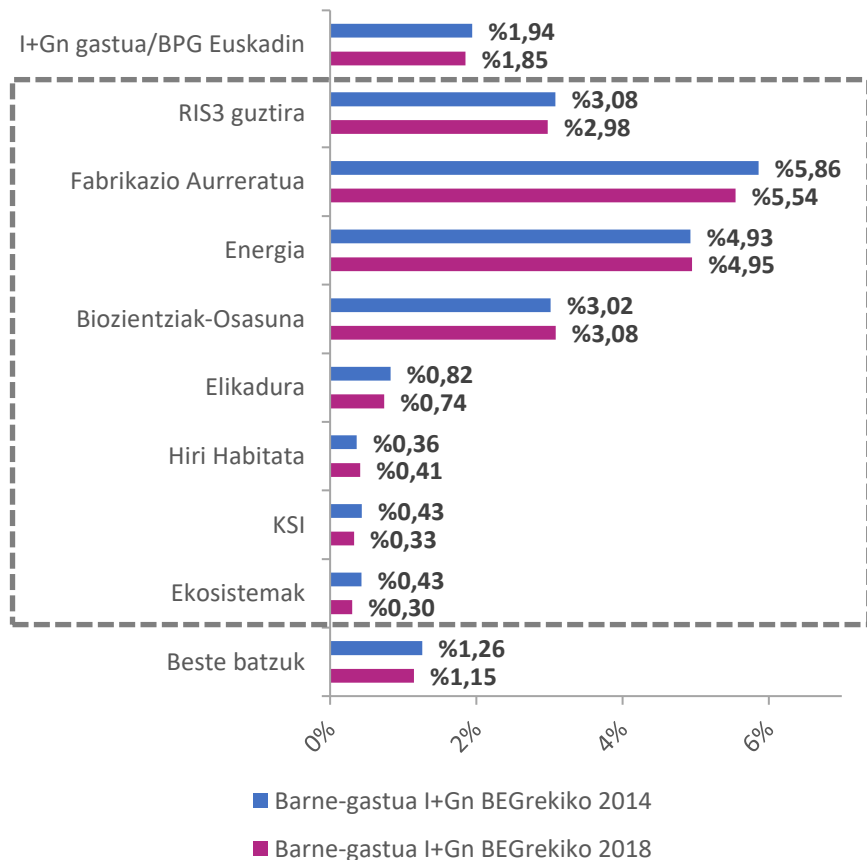
Iturria: geuk sortua Eustaten Kontu Ekonomikoetako datuak erabiliz.

RIS3eko lehentasun-estrategikoak I+G-n intentsiboagoak dira Euskadiko guztizkoa baino (ikusitako hurrengo orrialdea). Zehazki, 2018an I+Gn egindako inbertsioa Balio Erantsi Gordinarekiko (BEG) %5,54 izan zen Fabrikazio Aurreratuan, %4,95 Energian eta %3,08 Biozientziak-Osasuna esparruan; Euskadiren inbertsioa bere Barne Produktu Gordinarekiko %1,85koa izan zenik. **Aukera-nitxoek I+Gn duten intentsitate-maila baxuagoa da.**

RIS3 esparruen I+G intentsitatea 0,10pp jaitsi zen 2014ren eta 2018ren artean, Euskadin baino gehixeago, azken kasu honetan 0,09pp jaitsi baitzen. Neurri handi batean, horren arrazoia da ekonomia azkarrago hazi zela I+Gn egindako barne-gastua baino, bai RIS3 esparruetan baita Euskadin orokorrean ere. Fabrikazio Aurreratuan agerikoagoa da hori, esparru horretan 0,31pp jaitsi baitzen intentsitatea.

RIS3 lehentasun estrategikoak (Fabrikazio Aurreratua, Energia eta Biozientziak-Osasuna) Euskadiko ekonomia orokorra baino I+G inbertsio handiagoa dutelako nabarmentzen dira

I+G barne gastua BEG_{op}-rekiko, RIS3 esparruka (%; 2014-2018)

RIS3 esparruak	2014	2015	2016	2017	2018	Bilakaera (p.p.)
RIS3 guztira	3,08	2,97	2,96	3,03	2,98	-0,10
Fabrikazio Aurreratua	5,86	5,46	5,36	5,57	5,54	-0,31
Energia	4,93	4,73	4,80	4,94	4,95	0,02
Biozientziak-Osasuna	3,02	3,10	3,26	3,33	3,08	0,07
Elikadura	0,82	0,86	0,79	0,77	0,74	-0,09
Hiriko Habitata	0,36	0,37	0,37	0,42	0,41	0,05
KSI	0,43	0,41	0,33	0,29	0,33	-0,11
Ekosistemak	0,43	0,45	0,84	0,61	0,30	-0,13
Beste batzuk	1,26	1,17	1,08	1,09	1,15	-0,11
I+Gn gastua/BPG _{mp} Euskadin	1,94	1,86	1,81	1,85	1,85	-0,09

Iturria: geuk sortua Eustaten I+G Estatistikako eta Kontu Ekonomikoetako datuak erabiliz.

2014 eta 2017¹ urteen artean, RIS3 esparruei lotutako lanpostuek Euskadiko osoaren %47 inguruan eutsi zioten (ikusirik hurrengo orrialdea). Era berean, RIS3 esparru bakoitzaren pisua ere egonkorra izan zen tarte horretan.

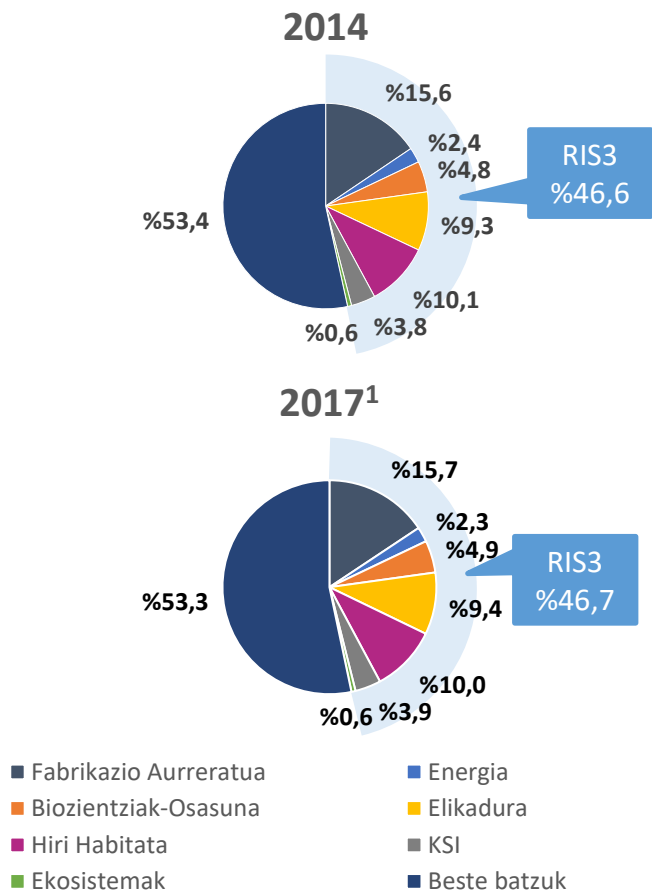
Euskadiko lanpostuen kopurua %6,5 igo zen 2014 eta 2017ren artean. **RIS3 esparruek zertxobait igo zuten enplegua, +%6,8ko bilakaera izanik denbora-tarte horretan.**

Azpimarragarria da **RIS3 esparru guztietan** lanpostu kopuruaren **igoera orokortua** egon zela 2017an, 2014aren aldean. Gainera, **Kultura eta Sormeneko Industria, Elikadura, Fabrikazio Aurreratua eta Biozientziak-Osasuna** esparruek Euskadiko ekonomiak baino azkarrago sortu zuten enplegua.

(1) Datuak eskuragarri dauden azken urtea.

Euskadiko lanpostuen %47 inguru ziren RIS3 esparruetakoak 2017an¹ eta ehuneko hori mantendu egin da 2014tik

Lanpostuen kopuruaren bilakaera, RIS3 esparruka (zk., %; 2014-2017¹)

RIS3 esparruak	2014	2015	2016	2017 ¹	2018	Bilakaera
RIS3 guztira	461.784	470.775	481.347	493.294	E/E	+%6,8
Fabrikazio Aurreratua	154.198	157.250	161.384	165.461	E/E	+%7,3
Energia	23.580	23.269	23.313	23.915	E/E	+%1,4
Biozientziak-Osasuna	48.061	49.077	50.420	51.434	E/E	+%7,0
Elikadura	91.778	94.807	96.993	99.014	E/E	+%7,9
Hiriko Habitata	99.998	101.541	102.988	105.624	E/E	+%5,6
KSI	37.926	38.956	40.055	41.279	E/E	+%8,8
Ekosistemak	6.243	5.875	6.194	6.569	E/E	+%5,2
Beste batzuk	529.725	541.588	553.652	563.051	E/E	+%6,3
Enplegua Euskadin	991.509	1.012.363	1.034.999	1.056.345	E/E	+%6,5

(1) Datuak eskuragarri dauden azken urtea.

Iturria: geuk sortua Eustaten Kontu Ekonomikoetako datuak erabiliz.

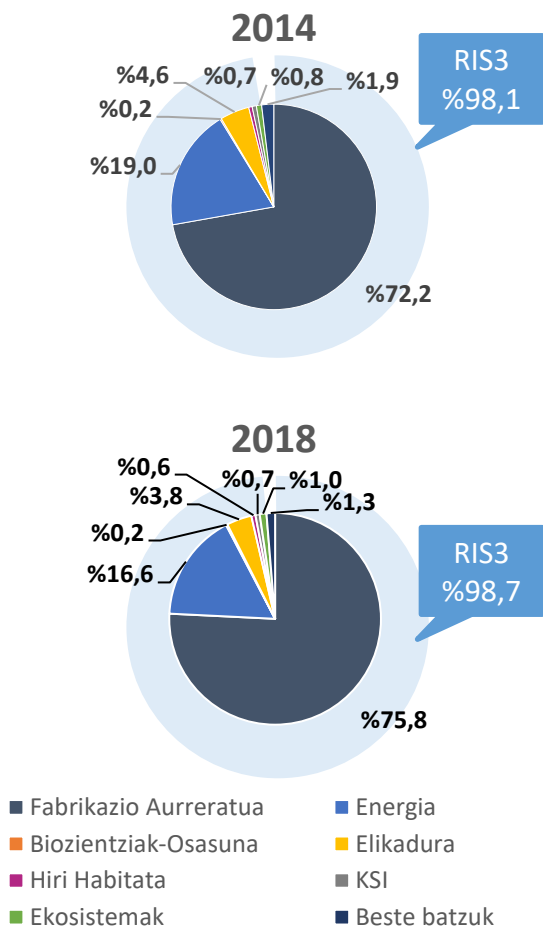
Azpimarragarria da Fabrikazio Aurreratua, Biozientziak-Osasuna, Elikadura eta KSI esparrutako igoera

2018an Euskadiko esporthioen ia %99 RIS3 esparruetakoa izan zen. Fabrikazio Aurreratua lehtasun estrategikoa Euskadiko esporthioen %76 inguru izan zen; hurrengoa **Energia** izan zen, esporthioen %16,6rekin.

2014 eta 2018 urteen artean, **RIS3** esparruetako **esporthioen balioa** %15,2 hazi zen; igoera hori Euskadi osoko esporthioen-balioa (% 14,6) baino zerbait handiagoa izan zen. Gainera, RIS3 **esparru ia guztietan egon dira bi digitutako igoerak esporthioen balioan**, Elikaduran eta Energiari izan ezik. Bi esparru horietan, esporthioak jaitsi egin ziren apur bat (-%4,4, eta -%0,6, hurrenez hurren). Nabarmenezkoak dira Ekosistemak eta Hiriko Habitata arloetako portzentajeen garai bereko igoerak (%42,8 eta %34,1, hurrenez hurren), nahiz eta beren pisu erlatiboak baxua izaten jarraitzen duen.

Euskadiko esportazioen ia guztiak RIS3 esparruetakoak dira, bereziki Fabrikazio Aurreratukoak, eta neurri txikiagoan, Energiakoak

Esportazio gordinen balioaren bilakaera RIS3 esparruka (k€, %; 2014-2018)

RIS3 esparruak	2014	2015	2016	2017	2018	Bilakaera
RIS3 guztira	22.086.759	21.494.484	21.369.045	23.852.845	25.452.405	+%15,2
Fabrikazio Aurreratua	16.257.296	16.314.474	16.764.960	18.717.560	19.542.526	+%20,2
Energia	4.287.754	3.729.792	3.149.247	3.603.377	4.268.381	-%0,5
Biozientziak-Osasuna	48.557	49.240	61.207	57.502	55.972	+%15,3
Elikadura	1.035.246	931.971	911.420	943.871	989.652	-%4,4
Hiriko Habitata	121.478	122.835	126.275	137.431	162.961	+%34,1
KSI	150.675	144.340	151.369	173.486	167.682	+%11,3
Ekosistemak	185.752	201.832	204.567	219.617	265.230	+%42,8
Beste batzuk	425.867	373.267	246.881	257.079	335.851	-%21,1
Euskadiko esportazioak	22.512.626	21.867.751	21.615.926	24.109.924	25.788.256	+%14,6

Iturria: geuk sortua Eustaten Kanpo-Merkataritzaren Estatistikako (KAMEE) datuak erabiliz.

Aurkibidea

1. Sarrera
2. RIS3 esparruen laburpena eta ikuspegi orokorra
3. Makromagnitude nagusien bilakaera RIS3 esparruka
  1. Inbertsioak I+Gn
  2. Balio Erantsi Gordina
  3. I+Gren inbertsioaren intentsitatea Balio Erantsi Gordinarekiko
  4. Enplegua
  5. Esportazioak
4. Eranskinak: RIS3 esparru bakoitzaren esleipen sektoriala

Jarduera-adarren zerrenda eta dagokion RIS3 esparruari esleipena (1/2)

4

Sektorea	JESN-2009	Jarduera-adarra	Fabrikazio Aurreratua	Energia	Biozientziak-Osasuna	Elikadura	Hiri Habitata	KSI	Ekosistemak
Lehen sektorea	01	Nekazaritza, abeltzaintza, ehiza eta horiekin zerikusia duten zerbitzuak	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0
	02	Basogintza eta baso ustiaketa	%0,0	%0,0	%0,0	%4,0	%0,0	%0,0	%0,0
	03	Arrantza eta akuikultura	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0
Industria	05	Antrazitaren, harrikatzen eta lignitoaren erauzketa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	06	Petrolio gordinaren eta gas naturalaren erauzketa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	07	Mineral metalikoen erauzketa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	08	Erauzteko beste industria batzuk	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	09	Erauzteko industriari laguntzeko jarduerak	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	10	Industria de la alimentación	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0
	11	Elikagaien industria	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0
	12	Tabakoaren industria	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	13	Ehunen industria	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0
	14	Janzkiak egitea	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0
	15	Larruaren eta oinetakoaren industria	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0
	16	Egurraren eta artelazkiaren industria, altzariak izan ezik; otargintza eta espartzugintza	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	17	Paperaren industria	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	18	Arte grafikoak eta grabatutako euskarrien erreproduzioa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0
	19	Kokea lortzeko eta petrolio fintzeko fabrikak	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	20	Industria kimikoa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	21	Botiken fabrikazioa	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	22	Kautxu produktuen eta plastikoen fabrikazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	231	Beiraren eta beira produktuen fabrikazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	232	Zeramika produktu erregogorren fabrikazioa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0
	233	Eraikuntzarako zeramika produktuen fabrikazioa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0
	234	Zeramikazko beste produktu batzuen fabrikazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	235	Zementuaren, karearen eta igeltsuaren fabrikazioa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0
	236	Hormigoi, zementu eta igeltsu elementuen fabrikazioa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0
	237	Harria moztu, landu eta hari akabera ematea	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0
	239	Beste inon sailkatu gabeko produktu urragarriak eta metalikoak ez diren produktu mineralen fabrikazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko eta burdin aleaziozko produktuen fabrikazioa	%82,1	%17,9	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makineria eta ekipoak salbu	%98,5	%1,5	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	26	Informatikako, elektronikako eta optikako produktuen fabrikazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	27	Material eta ekipo elektriko fabrikazioa	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	28	Beste inon sailkatu gabeko makineriaren eta ekipoen fabrikazioa	%96,8	%3,2	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	29	Ibilgailu motordunen, atoen eta erdiatuen fabrikazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	30	Beste garraio material baten fabrikazioa	%95,3	%4,7	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	31	Altzarien fabrikazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	32	Manufakturako beste industria batzuk	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	33	Makineria eta ekipoen konponketa eta instalazioa	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	35	Energia elektrikoaren, gasaren, lurrinaren eta aire girotuaren hornidura	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
	36	Ura hartu, araztu eta banatzea	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0
	37	Hondakin urak hartu eta tratatzea	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0
38	Hondakinak bildu, tratatu eta deuseztatu; balorizazioa	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	
39	Deskontaminazio jarduerak eta hondakinak kudeatzeko beste zerbitzu batzuk	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	
Erai-kuntza	41	Eraikinen eraikuntza	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0
	42	Ingeniaritza zibila	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0
	43	Eraikuntza espezializatuko jarduerak	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%100,0	%0,0	%0,0

